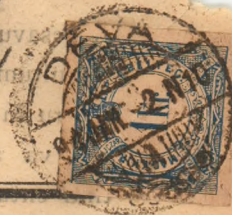

Coreșpondența Română

APARE IN TOATE ȚILELE DE LUCRU

ABONAMENTE

LA

Coreșpondența Română

IN ȚARĂ		IN STREINĂTATE	
12 luni	30 lei	Pe 12 luni	40 lei
6 "	15 "	" 6 "	20 "
3 "	8 "	" 3 "	10 "

TARIFUL ANUNȚILOR

Pe paginile 7 și 8 linia 40 bani.

Pe celelalte pagini după învoială.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bulevardul Elisabeta 117

MODERAȚII

E un adevăr trist, dar netăgăduit, că românii de peste Carpați sunt desbinați în două curente de gândire și de acțiune, care se dau la o parte, când o luptă grea se încinge în preajma lor. Mai întâi sunt oamenii, pe care pozițiunea ocupă în viața publică nu-i iartă să ia parte la lupta pornită contra guvernului.

La românii de peste Carpați sunt, ca și în țară, două curente de gândire și de acțiune, care se dau la o parte, când o luptă grea se încinge în preajma lor. Mai întâi sunt oamenii, pe care pozițiunea ocupă în viața publică nu-i iartă să ia parte la lupta pornită contra guvernului. În sfârșit, ce-i drept foarte puțini, dar există, care se dau, după timpuri și împrejurări, celor ce pot să le dea.

Guvernul ungar era interesat să sporească numărul acestor oameni și să le organizeze într-un partid. Mai ales în vederea acestui scop au fost luate măsurile de reprimare contra aderenților partidului național.

În ciuda acestor măsuri înse, numărul oamenilor scoși din luptă a rămas cu totul mic și partidul nu s'a putut organiza, deoarece nu s'au găsit între români oameni care să intre în el.

Un partid «moderat» nu există, așa știam noi, peste Carpați, ci sunt numai câți-va oameni, care nu vor ori nu pot să intre în el și pe față în partidul național.

Am fost deci foarte surprinși, când d. Lahovary a vorbit despre două partide de peste Carpați, dintre care unul «moderat», care e gata să protesteze contra guvernului și-cărei interveniri din partea României. Nu puteam să ne dăm seamă, care pute să fie elementele ce constituiesc acest partid, la care Maghiarii în atâtea rânduri au făcut apel, care înse nici odată nu a eșit la iveală.

Chiar apoi dacă ar exista un al doilea partid românesc, nu e treaba unui ministru român să accentueze într'un discurs parlamentar desbinările dintre români. Trebuie deci să ne întrebăm: ce scop urmărește ministrul de externe al României în a face ceea ce, în împrejurări normale, nu e chemat să facă?

Se știa atât aici în București, cât și peste Carpați, că d-l Dimitrie Ionescu, fie cu, fie fără de știrea colegilor săi, și-a dat multă silință să apuce în mâinile sale firele mișcării politice de peste Carpați. Nu putea însă nimeni să presupună, că era condus numai de gândul de a se face necesar, poate chiar indispensabil. Trebuia, din contra, să credem, că voia, pe cât se poate, să înlăture neînțelegerile ivite între români și să mijlocească «concordia frățească» între frații noștri de dincolo.

De odată însă ne pomenim, că d-l Al. Lahovary vorbește cu cea mai deplină siguranță despre un al doilea partid, pe care îl numește «moderat», ceea ce înseamnă că cel-lalt e «ultraist».

Ne va ierta deci ori-și-cine, dacă vom mărturisi, că această enunțare a d-lui A. Lahovary ne-a făcut să bănuim, că d-l Dimitrie Ionescu n'a umblat să-i aducă la «concordie» pe frații noștri de dincolo, ci să desorganizeze partidul național «ultraist», pentru-ca ast-fel să poată aduna elemente pentru un alt partid, cel «moderat».

Să ne ierte și Dumnezeu, și lumea, dar pentru mintea noastră vorbele d. A. Lahovary aveau înțelesul: dacă aveți voi partid peste Carpați, avem și noi, și dacă al vostru cere, al nostru respinge «amestecul» României.

Am tăcut deci și am așteptat, că să vedem manifestațiunile acelu partid înșghebat fără-ca să fi prins de veste și noi.

În adevăr, peste câte-va zile, *Gazeta Transilvaniei* și *Unirea* din Blaj au fost citate în Camera drept mărturii clasice despre adevărul celor discuse de d. Lahovary. Tot atunci d. Hosszu a făcut, cu toată condescendența cuvenită, știutul său perlinagiu la Cluj.

Nu mai încăpea deci îndoială, că sunt peste Carpați români, care resping bunele oficii ale României, — așa cum a disc. d. A. Lahovary, — și organele acestor români sunt *Gazeta Transilvaniei* și *Unirea*.

Cetitorii noștri s'au putut însă încredința, că între acești oameni nu sunt și aderenții Metropolitului Miron din Sibiu, care în *Telegraful Român*, organul personal al Înalt Preasfinției Sale, exprimă cu totul alte vederi.

Apoi *Gazeta Transilvaniei* a desaprobat în termeni foarte aspri perlinagiul d-lui Hosszu și ori-și-ce manifestațiune a ten-dințelor de împăcare.

Vorbim în numărul de la 16 Decembrie despre procesul de presă a-l *Foii Poporului*, confrății noștri de la Brașov fac grele muștrări atât acusatului, cât și apărătorului său, pentru-că au atins în discursurile de apărare cestiunea împăcării.

De aceea nici că ne poate preocupa ceea ce dice foaia șovinistă maghiară, dic ei, dar trebuie să ne preocupe și să ne neliniștească, când vedem că prin lipsa de tact politic li se dau contrariilor noștri ocaziune de ași valida talentul lor pentru asemenea absurdități.

Bine au făcut acusatul și apărătorul, dacă au fost obiectivi și dacă n'au provocat, căci chemarea lor nu era de cât a răsfriinge acușatiunea procurorului. Dar, — și aceasta privește cu deosebire pe apărător, — ei nu trebuiau să uite nici un moment, că apărarea lor avea să fie în prima linie apărarea cauzei, și că nu le era permis a se folosi de nici un mijloc care nu putea să consune cu interesul cauzei noastre naționale, în stadiul în care se află ea.

Apărătorul în procesul «Foaiei Poporului» însă vorbind de împăcare, ce ar fi ajuns a se face între Maghiari și Români, și provocându-se la comedia cu pretinsa «înfrățire» din Cluj, a trecut peste marginea ce i-o impunea serioșitatea cauzei și a vătămat ast-fel sentimentul public național.

Ne întrebăm deci: unde a partidul «moderat», de care d-l Lahovary a vorbit cu atâta siguranță?

Nu cum-va la Timișoara, unde în curând va apare un nou organ de publicitate românească?

Dacă d-l A. Lahovary o crede aceasta, atunci a fost mistificat și mistifică, fără de a-și da seamă, pe alții.

La Timișoara n'o să se facă de cât tot ceea ce se face și la Sibiu. Vor fi poate oameni, care ar voi să facă alt ce-va, dar nu se poate, — de geaba! că nu se poate.

Guvernul ungar a înfundat în temniță pe redactorii de la «Tribuna» și de la «Foaia Poporului», a suprimat aceste organe de publicitate, ține de atâta timp în temniță pe unul dintre membrii comitetului central al partidului național, a alungat peste hotar pe alți doi și este gata să ducă în temniță și pe cei lalți: rău face, dară noi, ori-și cât am împărtăși durerile fraților noștri, dintre care nu unul ne este foarte apropiat, ne bucurăm în gândul, că din toate acestea nu va rezulta de cât convingerea, că desbinările dintre românii de peste Carpați n'au nici o importanță politică, că una sunt românii de peste Carpați și strâns uniți Impregiurul comitetului dat în judecată.

Acesta e marele adevăr, în față căruia trebuie să ne închinăm cu toții, și cei de acolo, și cei de aici, și dacă noi o vom face, nici Maghiarii nu vor mai putea să stea pe gânduri.

E și absurd, și periculos a voi cu ori-ce preț să producem atât în țară, cât și în străinătate impresiunea, că românii de peste Carpați sunt desbinați în două partide, când avem în fiște-care di ocaziunea de a ne încredința, că unul singur este.

VOCI FAVORABILE GUVERNULUI

Desavuat de însuși metropolitul din Sibiiu, nemulțumit chiar el de atitudinea guvernului nostru în chestiunea națională, d-l Al. Lahovari va ave de sigur o mare mulțumire cînd entusiastele aprobări, ce-i aduce gazeta koșutistă «Egyetértés» în ultimul număr sosit la București. Iată cum judecă foaia budapestană discuțiunile din Parlamentul nostru :

„Partidul român liberal n'a lipsit de a se folosi de chestia ardelenască, cu scopul de a procura neplăceri guvernului conservator și de a agita în sens iredentist spiritul public român, în contra națiunii maghiare. Opoziția liberală joacă un rol într'adevăr prost în această chestiune. Ea își desdîce trecutul cu un adevărat cinism, politica urmată de guvernul Brătianu, pe care o apărau la 1885 în contra atacurilor conservatorilor, aceiași bărbați care astăzi aruncă toate murdăriile asupra guvernului conservator.

„Această ținută politică cu două fețe a biciuit-o ministrul de externe d-l Al. Lahovari în camera deputațiilor din București, unde opoziția liberală a repetat atacul îndreptat de Sturdza guvernului în senat, cu ocazia discuțiunii răspunsului adresei..... Și partidul conservator, care astăzi se găsește la cîrmă, ca opoziție, sub conducerea lui Catargiu, se folosea pe acea vreme de chestia ardelenască ca de o armă în contra lui Brătianu și Sturdza, dar totuși n'a fost așa de frivol, după cum e opoziția liberală astăzi. În adevăr, are dreptate ministrul de externe Lahovari, cînd spune, punînd față în față ținuta conservatorilor cu cea a liberalilor, că liberalii tot de-a-una au fost excesivi, și cînd guvernau, și cînd fac opoziție..... Ministrul de externe Lahovari dovedește în adevăr o mare cumpătate, cînd se ferește de a demasca opozițiunea liberală, arătînd cumplita josnicie a politiceii ei agitatorice.— *Se vede înse, că guvernul trebuie să țină seamă de opinia ce au deșteptat agitațiunile anti-maghiare în România, pe care nu vrea s'o provoace în contra sa printr'un demers mai energic. Cu toate acestea trebuie să recunoaștem, că ministrul de externe Lahovari a combătut pretențiunile nedemne ale liberalilor cu o declarațiune de un vrednic om de stat.* — Ministrul de externe a vorbit despre Români ardeleni și despre frații ce se așează în România cu bunăvoință, nu ca liberalii la 1885; a declarat însă, că sunt două lucruri pe care nu le poate face România nici odată pentru frații din Ardeal. Nu se poate amesteca în chip oficial în afacerile statului vecin, nici direct, nici prin samsarlic cinstit, și politica externă a guvernului român nu poate fi subordonată cererilor și dorințelor ardelenilor.

«Din declarație reiese, că guvernul român duce o politică înțeleaptă, și tot odată cinstită față cu chestia ardelenască, și nu se lasă a fi tîrît de agitațiile iredentiste, spre un pas care ar avea urmări nefaste. E evident tot odată, că guvernul român în politica sa externă se opune cu totul curentului liberalilor, și nu schimbă ținuta politică a României înspre Rusia, ținută creată tot de liberalii, care astăzi caută să aducă la îndeplinire o direcție în spre Rusia față cu tripla alianță.

«E proastă politica în contra căreia are să lupte guvernul român. Momentul în care aceea politică ar deveni dominantă, s'ar naște mari încurcături. Aceste încurcături, pentru noi, negreșit că ar fi superătoare, dar pentru România ar fi chiar primejdioase».

CHESTIA NAȚIONALĂ ÎN CAMERĂ

Discursul d-lui

Inoel Grădișteanu

Și aci să-mi dați voie să fac se reiasă din discuțiunea, care a urmat, un lucru semnificativ : Băgați de seamă, că dintre toți oratorii, care au vorbit asupra acestei chestiuni, fie simpli deputați, fie ministri, nimeni, dar absolut nimeni n'a îndrăsnit să pună punctul pe i și să susțină că, chiar cînd persecuțiile fraților noștri de peste munți n'ar inceta, noi totuși ar trebui să urmăm o politică prietenească cu acel grup de puteri, în care se află tocmai asupra-ori fraților noștri de dincolo.

A dat-o a înțelege cu sială, la Senat, d. Carp, a învelit-o într'o formă foarte frumoasă. d. Tache Ionescu la cameră, dar să o accentueze nimeni n'a îndrăsnit, fiind-că toată lumea știe, că aceasta e contra simțimintelor d-voastre, contra simțimintelor țerei întregi. Nu, d-lor, sunt lucruri care se pot, și lucruri care nu se pot; națiunile ca și indivizii își au și ele simțimintele, demnitatea și aspirațiunile lor, și precum nu poți să silosti pe un om să facă ori-ce, ori cît de mare ar fi sila și presiunea, tot ast-fel sunt lucruri pe care nimeni nu ne poate sili să le facem ca națiune, căci nimeni nu ne poate sili să întindem mîna călăilor fraților noștri de peste munți.

D. ministrul de externe, în discursul, pe care l'a rostit la Senat, a cătat ce e dreptul să îndulcească lucrurile și a vorbit, din greșală de sigur, de *pretinsele persecuții* ale Maghiarilor.

D. Al. Lahovari, ministrul de externe. Nu e esact.

D-l I. Grădișteanu. V'am auzit chiar eu cu urechile mele.

D-l Al. Lahovari ministrul de externe.—V'ați înșelat.

D-l I. Grădișteanu. — Inșă eu sunt convins, că aceasta a fost din partea d-voastră numai un *lapsus linguae* în focul improvisației. Persecuțiile fraților noștri de dincolo nu sunt numai pretinse, atunci cînd chiar Regele Ungarilor nu a găsit alt cuvînt pentru a le califica, de cît cuvîntul de «Infamie».

De altmintrelea nici chiar ministrii ungrîi nu tăgăduesc aceste persecuții.

Ministrul de interne al Ungariei D. Hieronymi le-a recunoscut în discursuri publice. Presa europeană toată, Europa întreagă le-a recunoscut și le-a înțierat. Dar D. ministrul de externe în discursul d-sale la Senat a dis : «Nu putem sci până la ce punct toate acele lucruri sunt adevărate și eu cred, că cel puțin violențele de stradă nu pot să se petreacă nici cu permisiunea, nici chiar cu îngăduirea guvernului de la Budapesta».

«D-l Sturdza ne dice : guvernul nu poate să fie nepăsător la cea ce se petrece în Transilvania, guvernul nu poate să fie nepăsător la escesurile, care le pretinde, că le face guvernul maghiar».

D-l Al. Lahovari ministrul de externe. Eu am dis că până la oare-care punct aceste lucruri sunt adevărate.

D-l Grădișteanu. D-lor, or cum ar fi, nu dați prea mare însemnătate acestui fapt, fiind-că chiar dacă vor fi scăpat aceste cuvinte, sunt convins și vă fac onoarea de a vă crede, că au fost numai un *lapsus linguae*.

D. A. Lahovari, Ministrul de Externe. Vă mulțumesc de acest testimoniu; până acuma mă îndoiam de mine.

D. I. Grădișteanu. D. Ministrul de Externe ataca pe D. Sturdza într'un mod nedrept, după mine, asupra acestei chestiuni, cînd susținea că nu e nici bine, nici patriotic, nici chiar în interesul fraților noștri de dincolo, ca să ridicăm această chestiune în parlamentul român și că prin aceasta, departe de a le folosi, le facem mai mult rău.

Ei bine! se'mi dea voie d. ministrul de externe să nu fiu în această privință de părerea d-sale.

Ei cred, d-lor, din contră, că nu numai că este bine, dar este de datorie, este de demnitate acestui stat, că aceste chestiuni, întru cît pri discutarea lor nu se trece peste marginele permise de dreptul internațional, să se discute pe lung și pe larg în parlamentul român, căci statul român d-lor, ori cît de mic ar fi, ori cît de puțin puternic ar fi, la urma urmelor este stat independent, care și are politica lui externă neatârnată, care este stăpîn deplin pe această politică și care are dreptul să o discute și să arate de ce o îndrumază în cutare sau cutare direcțiune de alt-fel ne este cu atât mai lesne să discutăm această chestiune, cu cît chestiunea așa cum o punem noi cu toții, nu este jignitoare pentru nimeni, nu primejduiește nici pacea Europei, nici pacea vre-unui stat, nu lovesce nici într'un chip și cătuși de puțin nici în cuviințele internaționale, nici în drepturile celorlalte state. Respectăm tratatele, nu cerem, eu cel puțin, d-lor sunt din aceia, care nu cer intervențiunea de aceia aș ruga pe d. ministrul să nu ne răspundă și aci pe terîmul acesta.

Noi nu avem dreptul să intervenim, fiind-nici noi n'am suferi să intervie alții la noi, pr urmare nu cerem intervențiunea.

Este de prisos a discuta această chestiune, asupra căreia suntem, cred, cu toții înțeleși. Nu cerem intervențiunea, dar ceia-ce avem dreptul să facem, d-le ministrul, este, să arătăm în ce condițiuni anume statul nostru liber și independent poate să se apropie ori nu, de cutare sau cutare putere, aceasta este și potrivit și dreptului internațional și demnității noastre de stat ne tîrnat.

D-lor, această chestiune se poate pune cu a mai mult în parlament, cu cît rare ori o chestiune națională externă, cum este chestiunea mînilor din Ungaria pentru noi, s'a înfățișat într'o țară oare-care într'un mod atît de legat atît de puternic, atît de potrivit cu tractatele cu dreptul internațional.

Aci, d-lor, nu este vorba nici ca în Italia iredentism, și ieri cînd d. ministrul al instrucțiunii vă întreba de ce nu se vorbește de această chestiune în Italia? mai întîi d. ministrul greșit fiind-că se vorbește, dar în al doilea rînd d'asemenea două lucruri, care nu seamănă de la

În Italia chestiunea italianismului, sau a Ilioi iredente, adecă a italienilor din Austria, e chestiune iredentă, la noi este o chestiune, care întemeiază și pe tratate și pe dreptatea legală la noi d-lor, nici n'a esistat vre-o dată iredentism. Acum o lună sau două, pentru prima oară am vedut ivindu-se o mică gazetă intitulată «Iridenta Română».

Nu știu de cine este făcută, dar de sigur dacă nu este făcută de chiar dușmanii noștri trebuie să fie făcută de căți-va tineri, care sperați de cele petrecute dincolo, printr'o firea reacțiune s'au aruncat în extreme și au făcut gazetă, care nu se poate privi de cît ca o curiozitate și care nu reprezintă nimic și pe nimeni în această țară (aplaude).

Această apariție, moralmente vorbind, se poate dice că este opera ungurilor și le pu-
n dice: Ale voastre dintre ale voastre.

De alt-fel, d-lor, este un obicei al Maghia-
or, în lipsă de alte argumente, de a înfățișa

Români ca iridentști, pentru a-i compromite
fața coroanei pe de o parte, și pentru a căuta
de alta, a îndreptăți până la un punct, în
hii lumii civilizate, nedreptățile și nelegiuirile
ei. Fiți siguri însă, că nici ei înșiși nu se
ed. Această învinuire nici nu e vrednică de o
scuție serioasă, căci alt-fel n'am avea de cât
ii întrebăm de ce nu e cestiune Bucovineană
și Bucovina e locuită tot de Români și face
rte din aceeași monarchie. Ar fi siliți atunci
recunoască, că cauza, pentru care nu se ridică
noi cestiunea Bucovinei, e că în Austria Ro-
mâni nu pot să se plângă de guvern, care le
ne la îndemână toate drepturile naționale; și
că sunt și acolo neajunsuri naționale, vina e
partea Românilor de acolo și în parte a altor
pregiurări etnice și economice, dar nici într'un
s a guvernului austriac.

D-l Grădișteanu. De alt-fel, d-lor, rezolvarea
estei cestiuni a Românilor din Ungaria nu
te numai în interesul nostru, nu este
mai în interesul Românilor de dincolo, este
în interesul Austro-Ungariei, și chiar în in-
resul triplei alianțe. Căci rolul, pe care îl jo-
guri în această parte a Europei, este tot acel
care l'au jucat tot ei la 1849—49, rolul de
svrător și de primejditor ai păcii Euro-
pene. Maghiarii prin politica lor de astă-
n în pericol pacea Europei. Și ea să vedeți
acea ce cer Români de dincolo este departe
a fi un lucru atât de neobicit, atât de
voluționar, să vă arăt, că încă din anul 1848—
1, Români tot de-a-una leali către împăratul
atunci ca și astă-
ai însemnate de cât acele conținute în pro-
amul de la 1881 făcut în conferința din
pitiu.

(Va urma).

ȘTIRI DIN STRĂINĂTATE

AUSTRIA

Din Praga ni se vestește că, Clubul deputați-
germani ai dietei a primit în unanimitate o
oțiune de încredere în coalițiunea celor 3 mar-
ipuri ale Reichstagului și în programul gu-
rnelui.

ANGLIA

Erī, cu ocaziunea aniversării nașterii sale, d-l
adstone a fost salutată în Camera comunelor
intrare, cu urale din partea liberalilor și a
andesilor. D-l Balfour l'a felicitat în numele
servatorilor. Răspunzând la o întrebare în
vința ducelui de Coburg, procurorul general,
Rigby, a dis că un supus englez pierde a-
astă calitate prin naturalizarea voluntară într'o
ă țară. Ducele de Coburg primește 10,000 lire
an ca *persona designata* prin actul parla-
ntului.

D-l Labouchère a întrebat guvernul în pri-
ița ocupării Egiptului. D-l Gladstone a res-
ns că vederile guvernului în această cestru-
at cunoscute. Ele au fost expuse în detaliu în
cutia de la 2 Mai și în telegrama lordului
sebery către lord Cromer.

Nu este oportun în acest moment de a mai
bi de aceasta și de a adăoga ceva la decla-

rațiunile anterioare, dar bine înțeles toate nego-
cierile pentru evacuarea eventuală a Egiptului
trebuesc făcute cu puterea suverană, iar nu cu
Khedivul.

D-l Rigby declarat Camerei comunelor, că ni-
mic nu justifică pierderea naționalității engleze
că ducele de Coburg a dobândit prin naștere.

BELGIA

— D-l Volders, directorul diarului *Peuple* din
Bruxela și șeful partidului muncitorilor din
Belgia, va fi judecat la 8 Ianuarie de către
Curtea cu jurați pentru un articol provocător
privitor la atentatul lui Vaillant din Camera
francesă.

BRASILIA

Depeși din Rio de Janeiro sosite prin Monte-
video vestesc, că un nou manifest al d-lui Gama
declară, că ar fi o eroare să se creadă că, prin
declarațiunea sa din urmă, el a voit să manifes-
teze intențiunea de a restabili monarchia în Bra-
silia. El dorește numai să se dea poporului po-
sibilitatea de a vota asupra acestei chestiuni.

Agencia Stefani telegrafiază, că legațiunile
streine din Rio-de-Janeiro n'au dat nici un res-
puns la cererea amiralului Saldanha, comandant
al corăbiilor insurgente, de a fi considerat ca
belligerant.

Saldanha, amenințând cu bombardarea orașu-
lui Rio-de-Janeiro, trimișii străini iau notificat
că această măsură extremă nu e justificată; în
tot cazul ar fi trebuit să o notifice cu două zile
mai înainte.

BULGARIA

Budgetul veniturilor, deus la Camera, pre-
sentă un total de venituri ordinare de 79.557,000
fr. (contra 80.435,000 în 1893). Se prevede o
micșorare de 1 milion jum. fr. asupra imposite-
lor directe și asupra veniturilor domeniilor.

Totalul cheltuelilor este de 89.498,000 franci
(contra 89.369,000 în 1893).

Capitolul datoriei publice coprinde un spor
de 2.896,000 fr.; departamentul comerțului (nou)
un milion; al finanțelor 231,000. Celelalte mi-
nistere presentă scăderi; și anume: resboiul,
1.589,000; instrucțiunea publică 535,000: lu-
lucrările publice 528,009; interne 635,000. Bud-
getul, remaniat în mod serios, nu e nici de cum
modificat în rezultatele totale, cu toate că s'au
creat două ministere noi.

În budgetul din 1893, diferența între venituri
și cheltueli erea acoperită prin plățile întârziate
de impozite de 8.933,000 franci.

Camera a discutat cererea ministerului de un
credit de 1 jum. milion pentru cumpărarea de
tunuri cu tir repede cerute de ministrul de
resboi. Creditul va fi repartizat în 3 ani.

— O depeșă din Sofia anunță, că prințul s'a
însănătoșit și și a reluat afacerile de stat, dar
nu va părăsi încă apartamentele sale.

FRANȚA

Un institutor-adjunct la Romorantin lângă
Blois, a fost arestat ca afiliat la banda anarhiș-
tilor din Orleans.

— Procesul turburătorilor din Aignes Mortes
a urmat și erī la Angoulême. Martorii italieni
depun că francezii au atacat. Rechizitorul pro-
curorului declară contrarul. Gugliani, lucrător
italian, depune că italianii, găsindu-se la 16 Au-
gust la cantină, un francez, care trecea, le-a a-
runcat o piatră. Italianii părăsiră localul. O bom-
bardare reciprocă încopu îndată. Francezii, care

erau în minoritate, fugiră. După ascultarea mar-
torilor, care s'a terminat fără incident, procu-
rorul începe rechizitoriul său, laudă admirabilul
singe rece al autorităților; dice că acusatul
Giordano este cel mai culpabil și cere condam-
narea severă contra lui și contra altor cinci;
admite însă circumstanțe atenuante pentru alți 9.

GERMANIA

Dieta Prusiei este convocată pentru 4 (16) Ia-
nuarie viitor.

— Împăratul a sosit erī la Kiel.

Se asigură, că curtea imperială își va lua
reședința în Berlin la 8 Ianuarie.

— O depeșă din München anunță, că ducele
Carol-Theodor este bolnav de influență.

ITALIA

Episcopul catolic rus din Tiraspol, care a
sosit la Roma, nu numai că avea permisiunea
de a veni, dar era și incurajat de guvernul
său, a căruia persona grata este. Ca atare, el se
încearcă să aplaneze dificultățile ce există în
raporturile dintre Vatican și Rusia în urma re-
clamațiunilor Papei asupra condițiunilor clerului
catolic din Polonia. În curînd se va putea ju-
deca, dacă și până la ce punct demersurile îm-
păciuitoare ale Episcopului au reușit.

— Papa a primit pe Mgr Zerr, episcopul ca-
tolic rus din Tiraspol.

— Ducele de Genua a fost numit amiral ge-
neral. D-l Boghiolo a fost numit sub-secretar
de Stat la ministrul de resboi. Diarele «Opinione»
și «Fanfulla» afirmă, că d-l Rotazzi,
ministrul casei regale, și-a dat demisia.

— Svonurile răspândite, cum că sunt noue
disordine în câte-va comune din Sicilia nu sunt
adeverate; liniștea n'a mai fost turburată de la
cele din urmă întâmplări. Prefectul și procuro-
rul s'au întors din Valguanera. Stricăciunile de
la 13 Decembrie la Valguanera se ridică la un
milion.

OLANDA

Alal-tierī seară iar s'au întâmplat turburări la
Amsterdam. Poliția a împrăștiat pe manifestanți.

— Din Amsterdam se depeșea, că erī auto-
ritatea a constatat, că din cauza ceței vr'o 80
persoane au căzut erī seară în canale. S'au scos
deja 20 înecați. Mai mulți n'au fost încă găsiți.

RUSIA

Cele din urmă depeșe primite la St. Peters-
burg privitoare la starea sănătăței Generalului
Gurko par a exclude orī-ce speranță de îm-
bunătățire.

SERBIA

Ședința de erī a procesului Avakumovicī a
fost mai bogată în incidente de cât cele precedente.

Tribunalul a respins cererea d-lui Kundovicī,
ce tîndea la excluderea d-lui Vasa Manailovicī.
D. Kundovicī a părăsit atunci sala.

Procurorul a desvoltat apoi primul punct al
acusării privitor la violarea Constituției. Acu-
sații declară, că sunt gata a răspunde, însă re-
clamă dreptul unei apărări generale asupra acu-
sației în întregul ei. Tribunalul consimte.

Procurorul trece apoi la al doilea punct, —
prelungirea tractatului cu Austro-Ungaria — și
stabilește ca țiră de despăgubire suma de 1.818,432
franci.

Acusații, declară că au prelungit într'adevăr
convențiunea însă, au făcut-o în interesul țării,
și tăgăduiesc că au pricinuit pagube. Apărătorii
și procurorul vor mai vorbi asupra acestui punct
în pledoariile și în rechizitorul general. Mâne
va continua ședința.

ARDEALUL

V Redeșteptarea națională

(Urmare)

Curtea din Viena, care încă în secolul XVIII declarase pe iobagii ei oameni liberi, se bucura, că poate acum să șteargă pretutindena iobăgia și a făcut împroprietărea potrivit cu interesele economice și culturale ale muncitorilor agricoli. Ast-fel Românii câștigă independența economică și dreptul de a agonisi prin munca lor averi.

Ardealul, deși nu în vechile lui hotare, rămâne cum a fost tot-deauna, o țară deosebită, în care Românii au de aici înainte aceleași drepturi ca Sașii și Secuții uniți cu Maghiarii.

Toți Românii din țările coroanei ungare sunt împreună în două Metropoli naționale autonome, cea greco-orientală a Sibiiului cu doi sufragani (Arad și Caransebeș) și cea greco-catolică a Blașiului cu trei sufragani (Gherla, Oradea-mare și Lugojiu). Li se dau apoi acestor bisericii din partea statului subvențiuni pentru scopuri culturale, și guvernul favorizează ori-și ce mișcare pornită cu scopul de a aduna fonduri și a crea așezăminte culturale naționale. Ast-fel se înființează încă cinci seminare preoțești, șase școli pedagogice, trei licee, un gimnasiu și vre-o două mii de școli primare și se organizează două reuniuni pentru propagarea culturii în poporul românesc, una în Ardeal și alta afară de Ardeal.

Românii, având calificațiunea cuvenită, nu mai sunt excluși de la direcții, ei sunt, din contra, preferați, fiind-că cunosc țara, poporul, limba și obiceiurile. Din an în an crește dar numărul Românilor cu calificațiune câștigată la universități germane, mai ales la Viena și Lipsca. Ast-fel se produce o viasă mișcare literară română și nivelul vieții naționale române se ridică.

După războiul de la 1859 monarhia primește o organizațiune constituțională întemeiată pe principiul egalei îndreptățiri a popoarelor, și Românii sunt pe din destul pregătiți, ca să se organizeze ei înșiși pe sine pretutindena, unde constituiesc majoritatea populațiunii.

În deosebire în Ardeal Românii au, potrivit cu numărul lor, votul hotărâtor în dietă, și vice-gubernatorul nu mai e un nobil maghiar, ci un Român ridicat la rangul de baron. De asemenea întocmai precum Sașii se folosesc în viața publică de limba germană, ear Secuții și Maghiarii de cea maghiară, Românii au dreptul de a cere ca judecătorii și direcții din ținuturile lor să comunice cu dâșii în limba română.

Ast-fel după sute de ani dreptul public al Ardealului e pus ear pe bazele de egală îndreptățire, pe care s'a dezvoltat până la invasiunea maghiară.

Nobilimea maghiară însă, deprinsă a trăi din roadele muncii sevrșite de alții, nu putea să suporte concurența liberă cu iobagii ei de mai înainte, care erau deprinși să muncească și să se înfrâneze ei înșiși pe sine. Ca să fie concurența în viața economică, ea ar fi trebuit să muncească și să-și mărginească cheltuelile după veniturile ei; leneșă însă și risipitoare, ea nu-și mai putea păstra averile, și din di în di se sporeau curiile nobilitare scoase în vânzare și cumpă-

rate de foștii iobagi, care le împărțeau între dâșii. Ca să poată ține concurența în viața publică, ea ar fi trebuit să-și câștige calificațiunea cuvenită și să învețe limba poporului românesc, pe care avea să-l administreze; nobilul maghiar însă consideră funcțiunile publice drept un apanaj al clasei nobilitare; pentru el diploma nobilitară face de prisos ori-și-ce calificațiune și scutește de ori-și-ce osteneală. Urmarea firească era, că nobilimea maghiară a fost înlocuită în viața publică cu Germani, Români ori cu elemente qualificate venite din alte țări ale monarchiei.

Cuprinși de desperațiune, nobilii maghiari s'au pus și acum, ea tot-deauna, în legătură cu dușmanii monarchiei, au profitat de toate situațiunile încordate și au făcut în poporul maghiar cea mai întinsă agitațiune contra Dinastiei. Și ea să se insinueze, ea cultivă în lăuntru spiritul șovinist și face în afară paradă de liberalism.

În ajunul războiului de la 1866, când emigrații maghiari din Italia și din Prusia pregătiseră prin soții lor de acasă o nouă reșcoală în Ungaria, Împăratul, reu consiliat la timp de mare strimtoare, dă ascultare mijloacilor nobilimii amonințătoare.

Prima concesiune, pe care o cere nobilimea, e desființarea marelui Principat al Ardealului.

Nesocotind întreaga lucrare sevrșită de la 1691 în coace, nesocotind chiar declarațiunile sârbătorești făcute de Împăratul mai înainte, nesocotind importanța elementului român acum fortificat, mijloacitorii nobilimii maghiare înduplecă pe Împăratul să se abată de la politica tradițională a Dinastiei și să sguđuie din temelii țaria orientală a monarchiei.

În anul 1865 o dietă convocată după constituțiunea de la 1791, decî o adunare, în care Românii, majoritatea covârșitoare a țării, nu erau și nu putea să fie reprezentați ca parte constitutivă, decretează din nou contopirea părților ardelenene în Ungaria.

Ce trebuia, ce putea să facă majoritatea română în fața acestui act de vânzare de patrie sevrșit de minoritatea violentată de nobilime?

Ce putea, când știa, că nobilimea vrea să pună dinastia în conflict cu Românii?

Ce putea, când patria era în pericol, monarhul cuprins de mari îngrijiri, ear poporul maghiar, prost de nobilime, gata de a se uni, cum în atâte rânduri s'a unit, cu dușmanii?

Românii, aceia-și ca în toate timpurile, au protestat sârbătorește contra hotărârii luate fără de dâșii, au declarat-o de nulă și neadvenită, apoi au luat armele și-au alergat acolo, unde-i chema patria și Împăratul, dator și onoarea lor națională.

VI

Iredentismul român

„qui otio et avaritia corrupti regnum praedae loco habebant“.

Istcanffy.

Nobilimea a fost o clasă de oameni, cărora li s'a asigurat din roadele muncii sevrșite de alții o viață tignită și ferită de grijile dîlnice. Tot-deauna însă și pretutindena ei au câștigat această pozițiune numai în virtutea unei misiuni oare care și au păstrat-o numai câtă vreme misiunea aceasta avea rațiune de a fi și ei erau socotiți destoinici pentru împlinirea ei.

Care a fost în deosebire timpuri misiunea, în virtutea căreia nobilimea maghiară a trăit în desfrâu din roadele muncii sevrșite de alții? care e misiunea, pe care a împlinit-o vre-o dată?

În timpul, când Pacinații și Cumanii năvă prin trecătorile Carpaților, nobilimea maghiară se lupta cu Regii mai întâi, ea să păstreze dișiunile păgânești, apoi, ea să-și asigureze domnirea: țara era apărută de armata reg din care nobilii de iure nu făceau parte.

În timpul războaielor cruciate, deși creștini, nobilii maghiari n'au luat parte la expedițiunile făcute prin țara lor pentru eliberarea sfintelor locuri; ba, când un Rege al lor a făcut stîrșit, cu armata lui, o expedițiune cruciată, au profitat de absența lui din țară, ea să jaf în averile coroanei, și de slăbiciunea lui să obție «*bullă de aur*».

În timpul, când Scaunul Papal pornește expedițiunea contra «*șizmaticilor*» de pe teritoriul Carpaților și Regele Andrei aduce în Carpați Cavalerii Teutonă, ea să împlinească aici misiunea, pe care au împlinit-o mai târziu cu Borușii, nobilimea maghiară silește pe regele să revoace donațiunile, să-i alunge pe valerii Teutonă și să-i încredințeze ei să de a prizoni pe «*șizmaticii*» și de a propaga tolicismul. Aceasta e misiunea, în virtutea căreia s'a încuibat nobilimea maghiară în Ardeal în virtutea acestei misiuni a despuat pe vechii pămîntenii de drepturile și averile lor; dar misiunea n'a împlinit-o; abia Hasburgii au obținut de la o mică parte din Români recunoașterea supremației papale și numai atât.

Când Turcii se ivesc la Dunăre, nobilii maghiari nu se luptă la Cosova alături de Sârbi, Români, Bulgari și Albanezii, ear va an în urmă, când floarea nobilimii din Europa și din Germania aleargă la Nicopoli, ea să pe Regele Ungariei, nobilimea maghiară Laczkovici în frunte, trădează cauza creștină și se pune în legătură cu Baiazid Ilderim, a căruia fiică vor să și-o facă Regina.

În timpul, când Românii Ioan Corvin și Chinozul se luptă contra Turcilor, nobilii maghiari se luptă contra iobagilor ei și în unirea celor trei națiuni.

Când Papa pune la cale o expedițiune cruciată contra Turcilor, nobilul maghiar nu face, cum a făcut Mihail Viteazul, propunerea, să fie reînțeleși iobagii în drepturile lor, pentru-ca să se lupte pentru apărarea patriei cu toată inima, ci ruie, ea să nu li se dea arme; ast-fel nobilii în loc de a porni expedițiunea, se luptă contra iobagilor.

La Mohács nu se găsește între nobilii maghiari nici unul, care vrea să primească misiunea, și Tomori, un prelat, trebuie să se lupte în fruntea oștirii.

Când Sultanul Suleiman ia Buda, când cuceriază Viena, nobilimea maghiară, cu Zapolya în frunte, aleargă să serute pulpanele hainei.

S'au ivit în luptele cu Suleiman eroii germani ca Moritz de Saxa ori eroii slavii ca Zrinski și Juricici, dar nu eroii eșii din rîndurile nobilimii maghiare, deși patria maghiară era în pericol.

După moartea lui Suleiman, când Mihail Viteazul a pornit din nou lupta, el a putut înțelege cu Cazacii, ba până chiar și cu Tătarilor, dar nu și cu nobilimea maghiară.

Unde e, în sfîrșit, nobilimea maghiară, Turcii sunt alungați din Buda? unde e când ei sunt bătuti la Mohács, la Salankmeș, la Zenta? Unde este ea, când Prințul de Savoia recucerește valea Dunării? În turcească, adunată împregiurul lui Tokoly și împregiul lui Rakáczy.

În toate timpurile, când patria a fost în pericol, nobilimea maghiară a pactat cu dușmanii, ca să-și asigureze pozițiunea; tot-dea-una, când societatea europeană a fost agitată de lupte grele, nobilimea maghiară a profitat de împrejurări, ca să-și asigureze interesele ei: la nici una din luterile noastre, la nici una din bucuriile noastre, la nici una din aspirațiunile noastre comune, la nici una din marile noastre lupte ea n'a luat parte, și străină e astăzi, cum străină a fost în clipa venirii ei în mijlocul nostru.

Dar Mediceii au îngrămadit și ei comori, au despuiat și ei, au luat și ei fără de socoteală lreaptă din roadele muncii sovârșite de alții, și Florentinii s'au legat cu toate aceste să măi plătească și datoriile făcute de Lorenzo Magnificul.

Nu cum-va și nobilimea maghiară a despuiat în virtutea vre-unei misiuni culturale?!

Doce epoce de înflorire a avut Ungaria, una în timpul lui Ludovic de Anjou, care a știut să-și țină pe nobili în frâu, ear alta în timpul lui Mateiu Corvin, care i-a pofțit, așa se dice, pe Magnații asupritori la densusul și i-a pus să sape o viie, ca să știe ce va să dică a muncii, și a căruia iubire de dreptate a rămas proverbială.

Nobilimea maghiară ea prin ea n'a însemnat nici o dată în viața popoarelor din valea Dunării de cât ceea ce au însemnat Turcii în peninsula balcanică și Tătarii în sudul marelui șes sarmatic.

Străini și neasimilabili în mijlocul nostru, nobilii maghiari nu sunt accesibili pentru ideile noastre, nu pot să se avente dimpreună cu noi, nici să iubească deopotrivă cu noi **adeverul** și **dreptatea**, nu știu, străini simțindu-se, ce va să dică iubirea de oameni, nu au **conștiința comună**; ei au fost dar în toate timpurile osândiți să-și petreacă viața, ca Principii Ardealului la Sibiu, cu mâncare și beutură, călărind și mânănd caii, scoțându-și câinii la vânătoare, profitând de «jus primae noctis», pe care și-l creaseră, ori risipind, de când nu mai au acest «jus», averi muncite de alții în aventuri galante și la masa de hazard.

Arta și știința ei nici le-au cultivat, nici le-au incurajat nici o dată, și după sute de ani de exploatare neomenoasă ei n'au lăsat în Ardeal nici un monument, nici un palat, nici un castel, nici o biserică, nici o galerie, nici o operă de valoare. Trei biserici monumentale sunt în Ardeal, toate trei ridicate de burghesimea germană, și o singură galerie, adunată tot de un German, Baronul Bruckental. Nobilimea maghiară a mâncat și beut tot!

Și de aceea popoarele de pe teritoriul Carpaților și, în genere, popoarele din valea Dunării n'au putut să primească cultura apuseană decât după pacea de la Carloveț și n'au primit-o prin mijlocirea Maghiarilor măi apropiati de Apus, ei direct de la popoarele culte ale Apusului, măi aștei de la Germani și apoi de la Francesi.

Maghiarii au primit și formele vieții culturale apusene întocmai ca creștinismul, numai pentru-că prin ele se puteau susține măi bine în pozițiunea lor; n'au avut însă nici tărie de convingeri, cum n'au avut tăria credinței, și de aceea n'au luat parte nici la frământările noastre culturale, cum n'au luat parte la luptele noastre religioase — de cât ea să profite de ele. Și măi ales aceasta e cauza, pentru care ei trebuiau să fie învingători, căci lupta nu era purtată cu arme

egale și pe când cele-lalte popoare din valea Dunării sângerau în luptă pentru marile **cause comune**, nobilimea maghiară se lupta totdeauna și în toate împrejurările numai pentru **causa ei**.
(Va urma).

„Numai cinci parale!“

Schița din viața zilnică.

Înserase de tot. Vântul rece c'o ploaie mărunță făcea pe trecători să-și grăbească pașii spre casă.

Se grăbește și tinărul lancu Mohor. Ploaia și măi ales vântul îl făcuseră să-și indese căciula până în urechi și să-și ridice gulerul paltonului.

Se gândea, cum se ajungă măi curând acasă, să-și schimbe hainele ude și să se așeze la gura sobei, în care acum trosnese și pâlălaese lemnele.

Aproape nu băgă de seamă pe puținii trecători, care se înfilnesc pe ici pe colea. De odată la colțul unei strade cine-va îi aținu calea. Gândea la început, că în nebagarea sa de seamă dăduse singur peste vr'un gură cască. Se dă la o parte făcându-i loc să treacă, dar auzi: — «Domnule, te rog, domnule!...»

Era glas de femeie. Credea că e vre-o nerușinată.

O dă încetișor în lături, își smuncește mâna pe care ea o prinsese și voește să-și urmeze drumul înainte.

— Domnule, fie-ți milă...

— «Nu, vocea aceasta... e prea plângătoare, prea desnădejduita, își dise el.

Se opri așteptând.

Ființa, care îi cerea mila, se apropie. La lumina felinarului zări, că nu era bețrână, că era îmbrobodită c'un șalișor negru înodat d'napoi.

N'avea pe dânsa nici palton, nici vr'o altă haină potrivită cu timpul.

Ea stătea în fața lui Mohor și tremura.

— Ce vreți?

— Numai cinci parale, domnule, numai cinci parale!.. Femeia începu a schineci încetișor... Am cerut de la vr'o doi, trei trecători, însă n'au voit să mă ajute... Stați aci de două ceasuri... N'am putut căpăta nimica, nu știu cum se face asta, n'am întins mâna de când sunt... Nu pentru mine cer... eți răbd: dânsa nu poate răbda, e micuță, și eu n'am strop de lapte...

Mohor își inchipui la început, că femeia trebuie să fie beată ori nebună.

— Cine e micuța... pentru cine îți trebuie lapte?

Fetița mea n'are lapte...

— Dar unde găsești pe vremea asta lapte? întrebă Mohor incurcat.

— «Numai de cinci parale, dise ea încet, ne răspundând la întrebarea lui.

El scoase un gologan și îl întinse.

— Ciudat lucru, gândea tinărul om, ne măi auzi... Să fie oare adevărat?

Ea apucă repede banul.

— „Aici peste drum la cafenea găsesse lapte, și iute dispăru.

Increment el stătea locului.

— «Oare așa să fie? urma gândirea, să n'aibă ea cinci parale să cumpere lapte copilului. Să n'aibă la cine împrumuta!.. ce va vinde în sfârșit?.. să n'aibă prietenii... se poate oare? Nici odată n'ași fi putat crede... dar acum aud cu

urechile mele, ved cu ochii mei!... doamne, doamne!».

Nu măi simțea că ploia îi batea fața și vântul îi smunca paltonul. Roiuri de gânduri apăsaătoare, negre îi cuprinseseră inima. Simțea o durere parcă cine-va îi sfișia pieptul.

„E cu puțință? Nu se putea desbara de gândul acesta: e cu puțință oare să n'aibă cinci parale pentru a cumpăra lapte copilului?

— „Poate mă înșală... își bate joc de mine! dar pentru-ce?... care e secul?... să-mi smulgă gologanul? Ar fi cerut măi mult, — dar numai atât!

În timpul acesta se arată și femeia, sub șal ținea un borecânaș.

— «Am găsit lapte... îți mulțămesc, domnule să-ți dee Dumnezeu sănătate!...

Ea voi să se depărteze.

— Mai îngădui puțin... Unde stai? o întreba el.

— La capul podului, pe șoseaua Bonaparte No. 3, auzi el de departe.

— «Șoseaua Bonaparte, șoseaua Bonaparte No. 3, bolborosia Mohor; n'am să uit... mă duc mâne dimineață să ved... dacă e adevărat ce a spus!...

* *

Femeia cu laptele pășea iute înainte, sărind peste gropi pline cu apă, peste șanțuri noroioase, aproape ne simțind răceala vântului și a ploaiei.

— «De nu s'ar bolnăvi, mititica, gândea dânsa, de nu s'ar bolnăvi; asta mi-ar lipsi acuma!...

Ea se opri la o casuță mică, tupilată, desgrădită din toate pățile. Boșbăi lacătal, întoarse cheia, și intră.

— De nu s'ar bolnăvi!...

Trase un chibrit și aprinse un muc de luminare.

Se ilumina odaia cu pereții strîmbi, cu podul corogit.

Afară de un vechiu pat de fer, c'un morman de cărpe pe densusul, o măsuță mică lângă fereastră și un scaun de lemn și'o sobă hârbuită, locuința n'avea alte podoabe.

Vântul ținea prin hogeag, și ploaia cu picături mici se scurgea prin crăpăturile geamului. Frig și umezeală.

Femeia adună de sub pat vr'o două trei vreascuri și le aruncă în sobă. Cu ajutorul foiei rupte dintr'o carte de pe măsuță se silea s'aprindă focul.

— «De nu s'ar îmbolnăvi mititica, șoptesc buzele ei. Ea desvelise mormanul de cărpe de pe pat și descoperă trupșorul miciei ființe.

— «A adormit, mititica... a țipat cât a țipat și'a tăcut... s'o las să doarmă până ce se va aprinde focul... Ea acoperi copila și începu a sufla în sobă... «Când îți trebuie, nu arde!... dacă s'ar face puțin măi cald, ași deșteptao s'o hrănesc...»

Șirul gândurilor ei au fost întrerupt pe ne așteptate; cine-va bătu la ușă.

Femeia să ridică de lângă sobă și asculta, s'auzi încă trei, patru ciocănituri.

— «Intră!

Ușa scârție și pe prag s'arată o doamnă bine îmbrăcată, c'un guler de astracan în spate și c'o căciuliță de samur îndesată cam pe frunte.

— Bună seara, madam!

Gazda nu răspunse nici un cuvânt, ei privea pe noua venită drept în față.

(Va urma)

DIN CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Sedința de la 17 Decembrie 1893

Te discută proiectul de modificare a tarifului autonom.

D. Stoicescu cere amânarea discuțiunii acestui important proiect, pentru ca deputații să l-poată studia, căci acum abea sunt câte-va zile de la depunerea sa. De altă parte trebuie să se întrebe camerele de comerț asupra modificărilor propuse, ceea ce acum nu s'a făcut. În fine, guvernul trebuie să arate pe ce date statistice își întemeiază modificările propuse. Amânarea este combătută de d. Carp, și susținută de d. Peucescu, care constată că s'a violat legea Camerelor de comerț. Pusă la vot cu bile, amânarea se respinge cu 81 voturi contra 36.

În discuțiunea generală d. Olănescu ia cel d'întăiu cuvântul, pentru ca să susție proiectul de lege. D-sa critică tariful din 1886 despre care dice că n'ar fi fost aplicat nici chiar Austriei, contra căreia era făcut. Apoi laudă tariful din 1891 prin care industriile țării sunt destul de ocrotite, și în fine, d. Olănescu laudă mai mult încă modificările introduse la tarif, grație cărora vom putea încheia convenții comerciale, adecă ne vom deschide de bușuri pentru grâne.

D. Stoicescu combate modificarea tarifului. În 1891 când s'a modificat tariful din 1886, s'a decis că acel tarif va fi aplicat măcar cinci ani, iar acum sunt numai doi ani, și deja tariful se modifică, pentru a putea încheia convențiuni comerciale cu Austro-Ungaria, de la care au suferit deajuns prin convenția de la 1875. Reforma are însă și un alt desavantaj, ea crează avantajie și puterilor, cu care avem convențiuni, și celor-lalte. Apoi, modificările de tarif reduc taxele tocmai pe articolele, care se fabrică și în țară. De aceea d. Stoicescu crede, că modificarea propusă trebuie respinsă.

D. Carp susține ca neapărat trebuincioasă această modificare, pe temeiul căreia se vor încheia convențiunile de comerț. Susține apoi, că toate reducerile de taxe sunt relative la industrii ce nu există la noi, și de aceea nu aduc nici-o pagubă producțiunii naționale. Poate că numai industria mobilelor, dice d-sa, să fie atinsă, de aceea d-sa cere Camerei, să admită proiectul de modificare tarifară

SENATUL

Sedința de la 17 Decembrie 1893.

Senatorii se ocupă cu votarea de indigenete.

Obosiți să tot urce tribuna, ei părăsesc încet încet localul senatului, și la ora 4 ședința trebuie să se ridice.

ULTIME INFORMAȚIUNI

Astăzi guvernul va aduce în senat convenția cu Germania, care dacă nu va fi votată în ședința de ziua, se va ține și o ședință de noapte.

Ministrul de Justiție a decis de a nu supune M. S. Regelui nici un tablou de grațieri și reduceri de pedeapsă cu ocaziunea sărbătorilor de Crăciun, din cauză că toate tablourile formulate de procurorii generali nu coprind de cât hoți nedemni de grația regală.

D-l ministru al Justiției va prezenta Corpurilor legiuitoare un proiect de lege pentru crearea a două cabinete de instrucție pe lângă cele două tribunale din Dobrogea.

Se știe că în Dobrogea procurorul ține loc de judecător de instrucție.

Ministerul lucrărilor publice a decis să construiască un pereu în portul Turnu-Măgurele.

Lucrarea aceasta va costa suma de 122,200 lei.

Astăzi noapte în ședința extraordinară pe care a avut-o, Camera a votat convențiunea cu Germania.

D-l N. Flea a vorbit 2 și jumătate ore contra convențiunii.

Mâne, Duminecă, se face la Roman alegerea unui deputat al colegiului I.

Candidatul guvernului este Dr. Rigler, iar candidatul opoziției D-nu E. Vîrnăv.

La Botoșani, un nenorocit soldat, s'a aruncat în fața trenului care venea și a fost zdrobit. S'a deschis o anchetă.

Imediat ce convenția cu Germania va fi votată și de senat, va fi ratificată și va fi pusă în vigoare cu începere de Lună 1 Ianuarie stil nou.

La ultima întrunire ținută la Liga după invitațiunea comitetului național al studenților, s'a decis, între altele, ca să se convoace în curând ardelenii atabiliți în București spre a decide ce este de făcut cu propunerea relativă la adresa lor de protestare în contra dării în judecată a întreg comitetului central al partidului național român de dincolo.

Diarele Italiene ne aduc vestea că d. Gabriescu, tenorul român care a avut atâtea succese în străinătate și care se afla grav bolnav, este cu mult mai bine.

În strada Teilor s'a găsit adî un copil mic de sex masculin, lepădat lângă o casă.

El nu avea nici un bilet spre a se ști dacă este botezat sau nu.

În gara Dâlga a fost ieri un incendiu, care a consumat armanul morei d-lui Niculescu.

La Bôrlad, un servitor anume Lichni, a furat de la stăpânul său suma de 4000 lei și a fugit.

Sunt mai bine de trei luni de când Camera de comerț din Iași a adresat o cerere ministerului domeniilor ca din inițiativa sa să se facă un congres al tuturilor camerelor la București.

Nici până acuma însă nu s'a răspuns la această propunere.

Ministrul de Interne a aprobat noile taxe votate de consiliile comunale din Caracal și Focșani.

La 22 Decembrie va veni înaintea Consiliului de război al corpului II. de armată afacerea căpit. Căliman, acuzat că a provocat moartea sergentului Gh. Eftimiu.

Onorurile militare se vor face corpului generalului Cernat de două divisi. Una va fi comandată de d-l general Dona, cea-laltă de d-l general Poenaru.

D-l general Arion va fi comandantul paradei. Compania de gendarmi pedestrii face poliția.

Tablourile de numiri în corpul geandarmierii rurale vor fi gata la începutul lunii Ianuarie

Ministrul domeniilor va depune în zilele acestor pe biroul Camerei un proiect de lege, pentru crearea unei case de ajutor pentru lucrătorii cariere de piatră și de mine, care au lucrat serviciul statului.

D-nii generali Arion și Fălcoianu au luat inițiativa unei subscripțiuni, pentru a ridica monument generalului Cernat.

S'a adresat pentru aceasta la ofițerii de toate gradele cerându-le să contribuie fie-care cu 5 sută din leafa lunară.

D-l Iulian, consilier al Curții de Apel Capitală, a fost desemnat să presideze biroul electoral al colegiului al 2-lea de senatori Pitești.

Vineri s'a deschis testamentul răposatei Ele Văcărescu.

Testamentul este datat din ziua de 12 Martie 1892 și are următorul cuprins: «Dacă voi avea copii, toată averea mea va fi a copiilor. Murmele se va da peste ce i-a lăsat tatăl meu 12.000 lei pe an.

«Legatar universal al averii mele las pe piubiutul meu soț».

A lăsat apoi și mai multe legate, în care când n'ar avea copii. Toate acele legate în cad prin faptul existenței fetei, care moștenește toată averea.

Dilele aceste va sosi în țară cel din ur transport de puști Mannlicher.

Până în primăvară, toate trupele de infanterie vor fi prevăzute cu această armă.

Ținorul B... din farmacia spiterului Roșu, află mai rău.

Doctorii nu se pot pronunța, dacă va scori ori nu.

Copilul a fost, așa se dice, îndemnat la act disperat, de purtarea farmacistului Roșu, care l maltrata și-l pune la serviciu, pe care le slugile, ear nu elevii din farmacie.

Valorosul Dr. Vasile Lucaciu a primit autorizația de a ieși din pușcărie și de a se cădea de boala de ochi ce i-a procurat închisoarea la Sătmar, la spitalul din Pesta «Crucea roșie» Autorizația îi vino în ajun de a-și termina sânda. Mărinimie maghiară!

Răspundător pentru redacție Ion Slavici.

Va apare peste câte-va zile

În editura librăriei Sfetea din București, Foale Ilustrată pentru Familie,

„VATRA”

Sub direcțiunea

D-lor I. Slavici, I. L. Carageale și G. Coșbuc

Doctorul DRUGESCU

de la spitalul Filantropia

Tratează maladiile chirurgicale și genito-urinare Consultățiunii de la 4—6 p. m.

CALEA PLEVNEI 12 bis.

În dosul Băilor Eforiei.

LABORATORUL DE CHIMIE

„AURORA”

Brăila— Strada Regală No. 86. — Brăila

CEL MAI SUPERB CADOU DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU

COLECȚIUNEA REVISTEI

A MICUL COPIILOR

PE ANII 1891-92-93

DOUĂ VOLUME ÎN CUARTO, PESTE 1.500 PAGINI TEXT

Având peste 400 de tablouri!! — Cu preț de 10 lei

Aceste volume conțin: Un romanț pentru copii, scris de D-ra Julia B. Hasdeu; Un cântec de leagăn (cuvinte de D-ra Julia B. Hasdeu, muzica de G. Ștefănescu, profesor de conservator); o mulțime de nuvele, istorioare, povești, basme, anecdote, descrieri de voiagiuri, din viața animalelor, păsărilor și insectelor, poezii, șarade, enigme, etc.

Depus spre vânzare numai la librăria I. V. SOCEC.

FONDERIA DE LITERE

MAȘINI NOUI
DIN FABRICA
FOUCHER FRÈRES
DIN
PARIS

THOMA BASILESCU

BUCUREȘTI

MATRIȚE ORIGINALE
DIN
AMERICA
FRANȚA
GERMANIA
ȘI
ITALIA

PESTE 30.000 MATRIȚE ORIGINALE
DE DIFERITE CARACTERE
LATINE, GERMANE, RUSE, BULGARE, GRECE, EBRAICE

FURNITURI COMPLETE PENTRU INSTALAȚIUNI NOI DE STABILIMENTE TIPOGRAFICE

NOTE MUZICALE ȘI LITERE CYRILIC PENTRU CĂRȚI BISERICESCI

COLECȚIUNI NOI DE ORNAMENTE

Prețurile Stabilimentului sunt cu 25%, mai estine de cât ale tuturor fabricilor din străinătate, oșebit de speșele de vamă și transport.

Se primește în schimb material rechiz cu prețuri avantajoșe

BOGAT ASORTIMENT ÎN LITERE
DE
FANTEZIE, TITLURI, CALIGRAFICE, GOTICE, FLORATE, ETC. ETC.

CLIȘERIE
ULTIMUL SISTEM ÎN METAL ȘI GALVANOPLASTIE

LINI DE METAL, TĂIATE SISTEMATIC

REGLEȚI, QUADRATII ȘI TOT FELUL DE ALBITURI

Condiționi favorabile în plăți

Compoșiti și oșiecul din fonderia Thoma

B. D. ZISMAN

DEPOSITARUL GENERAL DE LA

COMPANIA AMERICANA

BUCUREȘCI. — Calea Victoriei, No. 44. — BUCUREȘCI

(lângă farmacia Brus, vis-à-vis de Luvru)

MAȘINE DE GUSUT neîntrecute în SOLIDITATE, LUCRARE și ELEGANȚA

Premiate la tôte expoșitiuni cu primele Medalii și Diplome de onóre

Peste 5 milioane sunt în întrebunțare. — Garanție pe 5 ani.

Biciclete de siguranță „SPORT” din cari am vândut peste 400 bucăți în România fiind cele mai apreciate în străinătate! Mers ușor! Eleganță completă! Cea mai mare soliditate!

VÎNZARE ÎN RATE

Cataloșe și informaționi GRATIS și FRANCO, rugând a comunica ce anume voiți să cumpărați.

LIBRARIA IG. HAIMANN, BUCURESCI

Cu începere de la 19 Noembrie 1893 punem în vânzare regulat în fie-care Sămbătă câte o fasciculă din

Fie-care fasciculă coprinde 4 coli din scrierile autorilor Români și traduceri din scriitori străini însemnați, și se vinde cu 50 de bani în totă țara. Abonamentele se plătesc înainte și se fac numai direct la noi.

Prețul unei fascicule de 4 coli, 50 bani

Biblioteca Română Contemporană

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂȚĂ

Biblioteca Română Contemporană are de scop a mijloci răspândirea cărților românești, oferindu-le cu un preț foarte scăzut.

Biblioteca Română Contemporană înlesnește tutulor formarea de bibliotecă românești, cu o cheltuială de 40—50 bani pe săptămână numai.

ABONAMENT pentru 50 fascicule, 20 lei
" 25 " 11
trimise franco în totă țara.

IG. HAIMANN, LIBRAR-EDITOR
BUCURESCI

Fie-care fasciculă e broșată ast-fel ca să permită desfacerea colilor și strângerea lor în volume separate, formând ast-fel opere întregi de o valoare împătrită de cât cea plătită pentru fasciculele.

Primele fascicule vor coprinde, între altele: **Trubadurul** de Delavrancea, **Năpasta** de Caragiale, **Influența împrejurărilor** de Lamarck, **Basmele** lui Stăncescu, **Poesiile** lui Neculai Iorga, Carol Scrob și a altor poeți români vestiți, **Literatura populară română** de Dr. Gaster, **Conferințele Atheneului Român**, etc. etc. etc.